

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

22. februar 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 105 (Alm. del) af 11. november 2016

Spørgsmål

Vil ministeren oplyse, hvor meget beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere og efterkommere, fordelt på vestlige og ikke-vestlige, skal forøges for at opnå en forbedring af de offentlige finanser på 13 mia. kr. årligt svarende til Nye Borgerliges forslag?

Svar

Der er betydelige forskelle i beskæftigelsesfrekvensen på tværs af befolkningsgrupper, herunder på tværs af herkomst. I 2014 spændte beskæftigelsesfrekvenserne fra ca. 72 pct. for 15-64-årige med dansk herkomst til ca. 48 pct. for ikke-vestlige indvandrere, *jf. tabel 1*.

Beskæftigelsesfrekvenser varierer også på tværs af alder, fx som følge af unge, der er under uddannelse, og at nogle lidt ældre har trukket sig tilbage fra arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesfrekvenserne for 30-59-årige er derfor generelt højere end for 15-64-årige, navnlig for efterkommere (både vestlige og ikke-vestlige), *jf. tabel*.

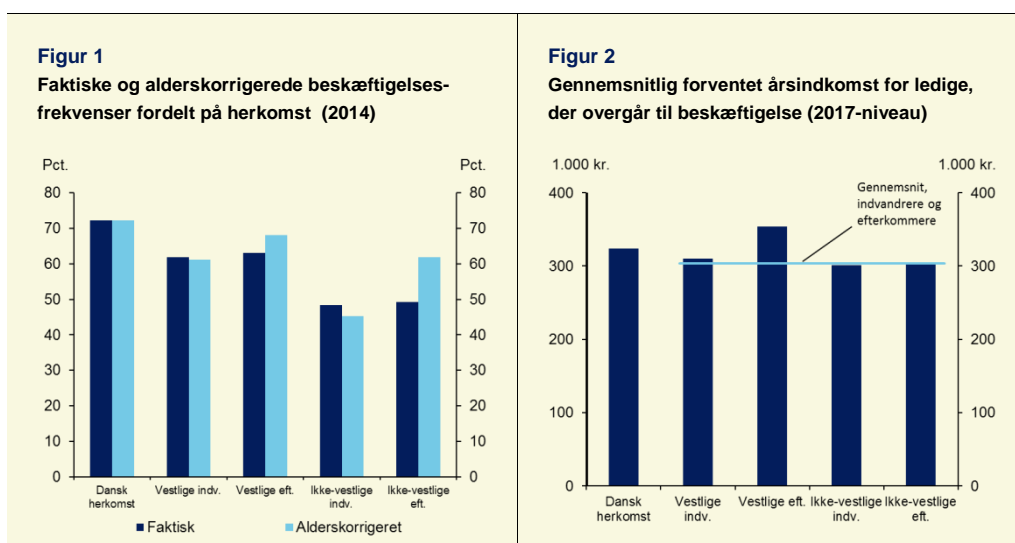
Pct.	15-64-årige	30-59-årige	Forskel (pct.point)
Dansk herkomst	72	82	10
Vestlige indvandrere	62	72	10
Vestlige efterkommere	63	77	13
Ikke-vestlige indvandrere	48	51	3
Ikke-vestlige efterkommere	49	65	16
I alt	70	79	9

Anm.: De rapporterede tal er afrundet til nærmeste hele tal. Forskelle i pct.point kan afvige grundet afrunding.
Kilde: Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS) behandlet af DREAM.

Alderssammensætningen på tværs af herkomstgrupper kan således have betydning for den gennemsnitlige beskæftigelsesfrekvens. Standardiserede beskæftigelsesfrekvenser, som korrigerer for forskelle i alderssammensætningen, sikrer en mere sammenlignelig opgørelse af de enkelte gruppers beskæftigelsesomfang.¹

¹ De standardiserede beskæftigelsesfrekvenser nedenfor er beregnet ved at forudsætte, at alderssammensætningen for alle herkomstgrupper svarer til alderssammensætningen for personer med dansk herkomst.

De standardiserede herkomstfordelte beskæftigelsesfrekvenser for 15-64-årige er i 2014 opgjort til ca. 45 pct. for ikke-vestlige indvandrere, ca. 61 pct. for indvandrere fra vestlige lande og ca. 72 pct. for personer med dansk herkomst, *jf. figur 1*. Mens den umiddelbare beskæftigelsesfrekvens for efterkommere – både vestlige og ikke-vestlige – holdes nede af, at der er relativt mange unge blandt efterkommerne, er de standardiserede frekvenser tættere på, men fortsat lavere end for personer af dansk herkomst. For gruppen af indvandrere og efterkommere under ét er den standardiserede beskæftigelsesfrekvens opgjort til ca. 52 pct.

Anm.: Grundet smalt datagrundlag beregnes der aldersgrupperede beskæftigelsesfrekvenser frem for en beskæftigelsesfrekvens på hvert alderstrin. De standardiserede beskæftigelsesfrekvenser anvender identisk alderssammensætning på tværs af herkomst, med udgangspunkt i befolkningssammensætningen for personer med dansk oprindelse, hvorfor de faktiske og alderskorrigerede beskæftigelsesfrekvenser for personer med dansk herkomst er identiske.

De forventede årsindkomster i figur 2 er skønnede potentielle årsindkomster (såkaldte skyggelønninger) for personer, der ikke er i beskæftigelse, og er behæftet med usikkerhed.

Kilde: Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), egne beregninger på lovmodellen baseret på en 3,3 pct. stikprøve af befolkningen (2013-data).

Den konkrete virkning på de offentlige finanser af at øge beskæftigelsen for bestemte grupper vil afhænge af, hvilken indkomst de personer, som kommer i beskæftigelse, vil få, og hvilken overførselsindkomst, det offentlige sparer, når personerne kommer i beskæftigelse.

Med udgangspunkt i lovmodellens såkaldte forskelsbeløbsmodel udgør skønnet for den gennemsnitlige potentielle årsindkomst før arbejdsmarkedsbidrag for en ledig, som kommer i beskæftigelse, ca. 325.000 kr. for personer med dansk herkomst og ca. 305.000 kr. for ledige indvandrere og efterkommere under ét, *jf. figur 2*. Der er i beregningen taget højde for, at ledige i gennemsnit har et lavere indkomspotentiale end de, som allerede er i beskæftigelse, fx som følge af lavere gennemsnitligt uddannelses- og kvalifikationsniveau. Det medvirker til, at den løn, ledige kan opnå i beskæftigelse generelt er lavere end gennemsnitslønnen for beskæftigede.

For efterkommere af vestlige indvandrere har de (relativt få) ledige i gennemsnit udsigt til at kunne tjene mere i job end de danskere, som er ledige. Denne forskel kan afspejle forskelle i uddannelses- og kvalifikationsniveau blandt de ledige.

Med udgangspunkt i de herkomstopdelte forventede årslønninger og de gennemsnitlige herkomstfordelte overførselsindkomster ved ledighed (primært dagpenge og kontanthjælp) kan der ved hjælp af lovmodellen skønnes over virkningen på den offentlige saldo, ved at en gennemsnitlig ledig kommer i beskæftigelse. Heri indgår øgede personskatter, sparede udgifter til overførsler samt tilbageløb heraf. Gevinsten skønnes umiddelbart til ca. 245.000 kr. for en ledig med dansk herkomst, der kommer i beskæftigelse, og til ca. 235.000 kr. for indvandrere og efterkommere under ét.

Virkingen af øget beskæftigelse på virksomhedsskatter (herunder selskabsskat) og andre skatter og afgifter knyttet til produktionen og til virksomhedsejeres forbrug indgår ikke i lovmodelberegningen. Tilsvarende indgår ikke virkninger på satsreguleringen af lidt lavere gennemsnitlig lønstigningstakt, når personer med løn under gennemsnittet kommer i beskæftigelse. Baseret på en sammenligning med makroeffekter beregnet på ADAM-modellen, tillægges en generel makrokorrektion på 20 pct. til de beregnede saldoeffekter i lovmodellen, *jf. tabel 2*.

Tabel 2

Beregning af saldoeffekt ved at en gennemsnitsledig kommer i beskæftigelse, herkomstfordelt

Kr. (2017-niveau)	Årsløn	Saldoeffekt	Korrigeret saldoeffekt
Dansk herkomst	325.000	245.000	295.000
Vestlige indvandrere	310.000	240.000	285.000
Vestlige efterkommere	355.000	255.000	305.000
Ikke-vestlige indvandrere	300.000	235.000	280.000
Ikke-vestlige efterkommere	300.000	230.000	275.000
Gennemsnit	320.000	245.000	290.000

Anm.: De rapporterede tal er afrundet til nærmeste 5.000.

Kilde: Egne beregninger på lovmodellen baseret på en 3,3 pct. stikprøve af befolkningen.

Når saldoeffekten ved at ledige personer med dansk eller vestlig herkomst kommer i beskæftigelse generelt kun er lidt større end for personer med ikke-vestlig herkomst hænger det blandt andet sammen med, at der er taget højde for de lediges uddannelses- og kvalifikationsniveau og dermed den forventede lønindkomst i beskæftigelse. Den lønindkomst, som forventes til ledige personer med dansk eller vestlig herkomst, er således kun lidt højere end for ledige med ikke-vestlig herkomst.

Med udgangspunkt i ovenstående forudsætninger vil en forbedring af de offentlige finanser på 13 mia. kr. kræve, at ca. 45.000 personer i den erhvervsaktive alder (på tværs af alle herkomstgrupper) skulle skifte fra offentlig forsørgelse til beskæftigelse.

se. Det svarer til at hæve beskæftigelsesfrekvensen for hele befolkningen i de erhvervsaktive aldre med ca. 1,2 pct.point. For indvandrere og efterkommere under ét, hvor saldoeffekten ved skift fra ledighed til beskæftigelse er lidt mindre, er den krævede beskæftigelsesstigning på ca. 46.000 personer, svarende til en stigning i gruppens beskæftigelsesfrekvens på ca. 9 pct.point, *jf. tabel 3*. Det vil svare til, at den standardiserede beskæftigelsesfrekvens for 15-64-årige i gruppen øges fra ca. 52 til ca. 62 pct. Det bemærkes, at der i 2014 var ca. 7.000 arbejdsmarkedspare indvandrere og efterkommere med vestlig baggrund og ca. 69.000 ikke-beskæftigede i alt (15-64-årige). For gruppen af ikke-vestlige indvandrere og efterkommere var der tilsvarende ca. 17.000 arbejdsmarkedspare og samlet set ca. 162.000 personer udenfor beskæftigelse.

Tabel 3

Krav til øget beskæftigelse for at opnå saldoeffekt på 13 mia. kr.

	Beskæftigelse	Stigning i gruppens beskæftigelsesfrekvens (15-64 årige) (pct. point)
Befolkningen i alt	45.000	1,2
Indvandrere og efterkommere i alt	46.000	9,4
Vestlige indvandrere og efterkommere	45.000	24,9
Ikke-vestlige indvandrere og efterkommere	47.000	14,9

Anm.: Beskæftigelseseffekten er afrundet til nærmeste 1.000.

Kilde: Danmarks Statistiks registerbaserede arbejdsstyrkestatistik (RAS), Finansministeriets lovmodel baseret på en 3,3 pct. stikprøve af befolkningen, samt egne beregninger.

Det bemærkes at ovenstående er beregnet som et hypotetisk krav til øget beskæftigelse. Selvom der er potentiale for at øge beskæftigelsesfrekvensen blandt indvandrere og efterkommere i den erhvervsaktive alder, vil det være vanskeligt at pege på tiltag, der målrettet kan løfte beskæftigelsen for disse grupper i det beskrevne omfang. I samspil med mindstelønninger og ydelsesniveauer i Danmark kan der være både kvalifikations- og uddannelsesrelaterede grunde, sprogmæssige barrierer samt kulturelle og helbredsmæssige årsager (fx for flygtninge med traumer), som medvirker til en lavere beskæftigelsesfrekvens blandt disse grupper end for personer af dansk oprindelse. Desuden vil en del indvandrere fra fx vestlige lande være medfølgende ægtefæller, som ikke har planer eller ønsker om at arbejde i deres tid i Danmark.

Indvandrere og efterkommere er som udgangspunkt underlagt de samme regler som personer med dansk herkomst på tilsvarende offentlige ydelser, om fx rådighedskrav, ret og pligt til aktivering mv. Der er i de senere år gennemført reformer af blandt andet førtidspension og fleksjob og kontanthjælpen med kontanthjælpsreformen fra 2011 og JobReform I fra 2015. Disse reformer ventes at reducere antallet af personer i de berørte ordninger og at øge beskæftigelsen, herunder blandt indvandrere og efterkommere.

For så vidt angår flygtninge er det regeringens ambition, at hver anden nyankomet flygtning skal i beskæftigelse efter tre år i Danmark. For at opfylde denne ambition, er der med to- og trepartsaftalerne igangsat en række initiativer i 2016, herunder en mere jobrettet integrationsindsats samt IGU, der muliggør ansættelse inkl. uddannelsesforløb til løn under den almindelige mindsteløn på det danske arbejdsmarked. Dette har bl.a. medført en stigning i antallet af indvandrere, der kommer i virksomhedspraktik. Endvidere er der en positiv udvikling i, hvor mange personer, der kommer i beskæftigelse via IGU.

Det er fortsat en central opgave at forbedre integrationen på det danske arbejdsmarked og hæve beskæftigelsesfrekvensen for indvandrere og efterkommere.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister